

ALLE ZEUGEN ONDER ÉÉN DAK

Net op de grens tussen Gierle en Tielen rees de voorbije maanden de nieuwe zeugenstal van de familie Bastiaens-Thijs op. Hoewel de stal bijna 1200 zeugen zal huisvesten, ligt hij mooi verscholen achter de bomen. – Anne Vandebosch

Tijdens mijn bezoek aan de familie Bastiaens-Thijs zijn de werkzaamheden aan de nieuwe zeugenstal nog volop bezig. Op vrijdag 28 juni is het open dag, dat is meteen ook de streefdatum om de volledige bouw en plaatsing van de stalinrichting rond te krijgen. Toch lopen Dirk en Lief er rustig bij. Ondanks de slechte weersomstandigheden tijdens de winter en het voorjaar loopt de planning mooi op schema.

Forse uitbreiding

Dirk en zijn echtgenote Lief namen in 1985 het varkensgedeelte van het gemengde bedrijf over van Dirks ouders. “We wilden ons van bij aanvang concentreren op de varkenshouderij”, vertelt Dirk. “We hielden toen 60 zeugen en 240 vleesvarkens op contract. In 1989 breidden we uit naar 250 zeugen. Het was een gesloten bedrijf, maar niet alle vleesvarkens werden hier afgemest. Sinds 2000 houden we 450 zeugen met de bijbehorende biggen; alle vleesvarkens worden op verschillende locaties afgemest.” Dirk en Lief hebben 4 kinderen, Liesbeth (29), Marian (27) en de tweeling Steven en Kristof (25). Twee jaar geleden bouwde Steven dichtbij het ouderlijke bedrijf een vleesvarkensstal voor 3500 dieren. De bouw van die stal was echter de start

van het huidige nieuwbouwverhaal. Door de forse uitbreiding van 450 naar 1191 zeugen en opfokgetten zullen alle familiebedrijven immers opnieuw in een gesloten kringstructuur terechtkomen. Lief: “Enkele jaren geleden stonden we voor de keuze: op de huidige schaal verder doen met omschakeling naar groepshuisvesting of ineens ook uitbreiden waarbij een deel van de biggen door Steven afgemest konden worden. We kozen voor de tweede optie.”

Eens de klik gemaakt, bogen vooral Lief en Steven zich letterlijk over de plannen. “Daar waren we goed een halfjaar mee zoet. We vergeleken heel wat systemen en gingen ook bij collega’s kijken en naar hun ervaringen luisteren. De vergunningsaanvragen verliepen echter behoorlijk vlot, ze werden goedgekeurd in de zomer van 2011.”

Zo groot als een voetbalveld

Tot voor kort werkten Dirk en Lief volgens het tweewekensysteem, met groepen van

.....

De nieuwe stal heeft min of meer de grootte van een voetbalveld.

.....

40 à 50 zeugen. Ze passen al 20 jaar een meerwegkruising toe met de rassen BN, York, Fin, Noors Landras, Engels Landras, Frans Landras, Iers Landras en vandaag ook Deens Landras. Doel is een goede vruchtbaarheid realiseren met behoud van de slachtkwaliteit. Vooral Lief houdt zich bezig met het uitkiezen van gepaste kruisingsberen en Piétrain-eindberen. Al het sperma wordt aangekocht in het KI-centrum Ancovee in Bevel. Momenteel is de omschakeling naar het vierwekensysteem, met groepen van 180 à 200 zeugen, volop bezig. “Begin juni insemineerden we de eerste grote groep volgens het nieuwe meerwekensysteem. Weliswaar gebeurde dat nog in de bestaande zeugenstal”, vertelt Lief. “De tweede groep zeugen zullen we begin juli dekken, dan voor het eerst in de nieuwe stal. Rond 20 september zal de eerste groep werpen in de nieuwe kraamstal. We zullen al onze zeugen in een gezamenlijke stal huisvesten, er is plaats voor 5 groepen in de drachtigezeugenstal en voor één groep in de kraamafdeling. Alle afdelingen zitten dus onder één nok. Na het spenen van de biggen willen we immers zo gemakkelijk mogelijk en met een minimum aan arbeid de zeugen verplaatsen van de kraamafdeling naar het gedeelte met dekcentrum en drachtigezeugenboxen. We werken namelijk zonder

externe arbeidskrachten. We wilden ook geen wachtafdeling. Dat betekende dus wel dat we een erg grote stal moesten voorzien en dat er steeds 'een afdeling' leeg zal staan."

De nieuwe stal oogt niet alleen enorm maar is het ook. Hij meet namelijk 108 op 47 m (figuur 1). Dit is min of meer de grootte van een voetbalveld! Binnenin merken we ook een enorm volume – de nok zit op bijna 10 m hoogte. Over de volledige lengte van de stal loopt in het midden een open werkgang – er zitten immers bijna geen tussenwanden in de stal – onder het centrale afzuigkanaal. De dek- en drachtafdelingen nemen zowat twee derde van de stal in. Ze worden van de kraamafdeling gescheiden door een dwarse gang die uitgaat op de voornaamste toegang van de stal. De technische ruimtes en een nursery vormen, dankzij hun wanden, een fysieke scheiding tussen beide hoofdzones. Hoewel het de dag van mijn bezoek erg somber weer was, komt er toch nog heel wat daglicht naar binnen via de raampartijen die aan weerszijden van de stal een ware lichtstraat (80 cm hoogte) vormen.

Keuzes maken

We leggen de plannen op de tafel en overlopen samen de keuzes die werden gemaakt voor de verschillende afdelingen.

"We twijfelden er niet aan dat we zouden kiezen voor ligboxen met uitloop als groepshuisvestingsstelsel bij de drachtige zeugen", stelt Dirk. "Het was een evidente keuze, zeker nadat we gedurende korte tijd het ad lib-systeem toepasten. Dat leverde immers geen goede ervaringen op qua voederverbruik." Het stalgedeelte voor de guste en drachtige zeugen telt ongeveer 1000 ligboxen. Ze staan in 15 rijen van 62 plaatsen (2 x

31). Tussen 2 rijen is er telkens 2,80 m uitloop. Tegen de dwarse gang komen de jonge gelten in een apart gedeelte te staan, deze rij telt 78 smallere ligboxen (2 x 39) met een uitloop van 2 m. Hier zullen de zeugen gesynchroniseerd worden vooraleer ze geïnsemineerd worden. Alle boxen zijn redelijk zwaar uitgevoerd. Lief

Elke groep zeugen zit natuurlijk in een andere drachtfase. Daarom werd een installatie voor fasevoeding voorzien. Er lopen 3 voederlijnen doorheen dit gedeelte van de stal. Elke groep krijgt een aangepast voeder, namelijk voor begin of einde dracht, of bronstvoeder. De jonge zeugen krijgen een iets rijker voeder. Voor

FAMILIE BASTIAENS-THIJS

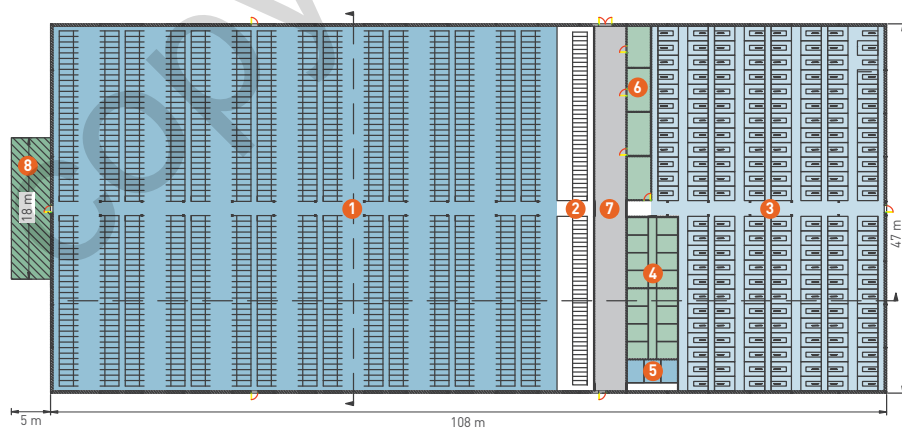
Gemeente: Gierle
 Leeftijd: Dirk Bastiaens (51) en Lief Thijs (49)
 Specialisatie: gesloten bedrijf met 1191 zeugen en opfokgelten

Eens de stal in gebruik is, zullen we ervaren of we goede (materiaal-)keuzes maakten.

koos ook voor een centrale bediening van de boxen: "Zo kan ik een rij boxen, aan één zijde van de werkgang, in één beweging afsluiten. Ik hoop dat dit handig zal werken, bijvoorbeeld voor het enten of het scannen van de zeugen."

elke ligbox zit er een voerdosator. Het voeder komt in een doorlopende diepe trog, waarin ook een per rij ingestelde hoeveelheid water terechtkomt. Tussen de rijen waar de zeugen kop aan kop staan, is er een smal gangetje om de dosators af te stellen en controles uit te voeren.

In de ruime kraamafdeling zien we 7 rijen met 24 kraamhokken (2 x 12) en één kortere rij van 12 hokken ter hoogte van de nursery (figuur 1). De kraamhokken staan in een plaatsbesparende rechte opstelling, met lage hokafscheidingen in kunststof. Voor en achter de hokken zit een controle/werkgang. De rijen eindigen niet helemaal tegen de zijmuur, ook daar kan je om de hokken lopen. Dat laat toe om efficiënter te werken, je kan er immers ineens doorlopen naar de volgende rij. Ook hier koos de familie Bastiaens-Thijs voor een stevig uitgevoerde kraambox. "De ligplaats werd uitgerust met een gietijzeren rooster en een schouderplaat. Dat ligt comfortabel voor de zeug", beschrijft Lief. "De zeug ligt

Figuur 1 Grondplan van de nieuwe zeugenstal: 1 dek- en drachtafdeling 2 jonge zeugen 3 kraamafdeling 4 nursery 5 berenhokken 6 technische ruimtes 7 dwarse werkgang 8 luchtwasser

iets hoger dan de omliggende gecoate Nooyenrooster en dat is dan weer gemakkelijker voor de biggen bij het zogen. De biggen beschikken over een verwarmd ligbed. Per 2 hokken hangen we er de eerste dagen een biggenlamp boven. Achter de zeug zit een driekantrooster en een mestluikje om de mest gemakkelijk

In de 2 stalgedeeltes werd niet gekozen voor traditionele tl-lampen, maar voor zuinige en duurzame Agrilightlampen tegen het hoge plafond. In de kraamafdeling kregen deze nog bijkomende led-lampjes. Die rode ledverlichting is bedoeld voor 's nachts. Dat licht is voldoende om een controleronde te doen in de

overtallige biggen, de kleinsten, zullen we vervolgens bij de pleegzeugen leggen. De nursery wordt volledig uitgevoerd in kunststof, met verwarmde vloeren en twinverwarmingsbuizen tegen de wanden. Er zullen 38 biggen per hok gehuisvest worden. In deze ruimte kunnen we zo 16 hokken inrichten, maar dat zullen we slechts geleidelijk aan doen naargelang dit nodig blijkt." Naast de nursery zitten ook nog 5 berenhokken.

De technische ruimtes liggen langs de dwarsgang. Je vindt er de omkleed- en doucheruimte, het kantoor, de controlekasten van de voeder- en ventilatiesystemen, de opslag van het zakgoed en het lokaal met onder meer de koelkast voor de medicatie en de bewaarkast voor het sperma. De dwarsgang zal gebruikt worden om de biggen te sorteren bij het spenen; de beren en zeugjes worden er van elkaar gescheiden en in uniforme groepjes ondergebracht. Van hieruit zullen ze gemakkelijk naar de naastliggende biggenstal – die ook werd uitgebreid – geleid kunnen worden. Op de kop van de huidige biggenbatterij werd een biggenlift gemonteerd. Hiermee kan men efficiënt 150 biggen van 20 kg in één beweging op de eigen transportwagen met 3 verdiepingen laden.

Onder de roosters zitten overal, dwars onder de stal, grondkanalen voor de aanvoer van verse lucht. De stallucht wordt via ventilatoren met meetwaaier naar het centrale afzuigkanaal gebracht. Ook dit kanaal is zeer ruim uitgevoerd en volledig luchtdicht gemaakt. In de eindgevel wordt de lucht door 8 ventilatoren (diameter van 90 cm) naar de biologische luchtwasser gezogen. Er werd een liggend waspakket geïnstalleerd. De wasser heeft voor deze stal een capaciteit van 183.000 m³/uur nodig.

De hele stal is onderkelderd. De kelder is zo'n 1,60 m diep en is geschikt voor meer dan een jaar mestopslag.

Klaar tegen open dag

De familie Bastiaens-Thijs bouwde de nieuwe zeugenstal volledig in eigen beheer, met ondersteuning van Aveve Veevoeding, SBB en de diverse constructeurs en leveranciers. De graafwerkzaamheden startten in oktober 2012. Eind mei was de laatste fase aangebroken, waarbij de voederinstallatie en de stalinrichting van de kraamstal gemonteerd werden. Het ziet ernaar uit dat de deadline mooi gehaald zal worden. Deze stal is alvast de moeite waard om te bezoeken tijdens de open dag. Rendez-vous in Gierle (Walravens 20, Tienen) op 28 juni? ■

© STEVEN BAX

© ANNE VANDENBOSCH

1 Bovenaanzicht op de helft van de kraamafdeling (begin juni). Bovenaan rechts zie je het afgeschuinde plafond waarachter het centrale afzuigkanaal zit. **2** Lief toont hoe ze in één beweging alle zeugenboxen van een rij tegelijkertijd kan openen of sluiten.

weg te halen." In dit gedeelte van de stal hangen 2 voederlijnen, eentje voor het werpvoer, de andere voor het lactatievoer. Elke zeug heeft een voederdosator die uitmondt in een diepe trog met drinknippel. De biggetjes beschikken over een eigen drinknippel met druppelbakje. Op de roostervloer wordt ook een apart voederbakje voor de biggen vastgemaakt. De biggen krijgen hierin al vanaf de eerste dag Nuklospray-yoghurt.

werpperiode. Bovendien zorgt het voor een beter zicht voor de hongerige biggen, ze vinden de tepels of de bijvoeding makkelijker.

Dirk en Lief kozen ervoor om een nursery te voorzien. "Dat is volledig nieuw voor ons", zegt het koppel. "We mikken erop om telkens 12 biggen bij de zeugen te laten. De zwaarste biggen van de tweede- en derde worpszeugen plannen we naar de speciale biggenopvang te brengen. De